

„Glavni odbor kmetijske družbe je na tanko prevdaril vse razloge, ki jih je omenjena trgovska zbornica navedla, da bi dokazala potrebo posebnih kmetijskih odsekov v trgovskih zbornicah, ter bo pokazal, kako slabi so njeni razlogi in kako lahko se dadó ovreči.

Trgovska zbornica najprej to povdarja, da kmetijske družbe svoji nalogi ne vstrežajo popolnoma. Tega očitania v tem besednem pomenu glavni odbor kmetijske družbe tudi ne izpodbija; vprašati pa vendar more: ali bi se ne moglo to še bolj očitati trgovskim in obrtniškimi zbornicam, kar se tiče njihovega posla? — Ozrimo se nekoliko nazaj in pogledimo, kaj so kmetijske družbe že storile, pa bomo radi pripoznali, da so ravno kmetijske družbe edine plodnosne naprave, ki so v našem cesarstvu za povzdigo kmetijstva vsaj nekaj, in mnoge tudi mnogo storile. Ali bi se bile pač mogle kmetijske družbe skozi 50 in še celó skozi 100 let brez najmanjše državne podpore vzdržati, ako bi ne bile nič drugega, nego mrtve naprave brez vsega uspeha in brez posebne koristi? Ali se ne nahajajo ravno v kmetijskih družbah skoraj vsi kmetijski gospodarji kot udje, ki imajo glavo in srce za ravno iste namene in koristi, ki jih zastopajo kmetijske družbe? Ali niso kmetijske družbe skozi leta in leta c. kr. vladi svetovale in sporočevale na vsako vprašanje, kedar koli se je vlada bodi-si o katerej koli zadevi do njih obrnila? In ako njenih dobrohotnih nasvetov in načrtov novih postav vlada čestokrat ni hotela sprejeti tako, kakor je družba želela, ali so tega krive kmetijske družbe?

Če tedaj trgovska zbornica v Hebu zavoljo prenarredbe zemljiških davkov razlaga potrebo posebnih kmetijskih odsekov v trgovskih zbornicah, potem se vidi, da še ne pozna ne srenjskih in deželnih zastopov, ki so po postavi poklicani, da imajo takrat nazočiti biti, ko se bo reševala prenarredba zemljiškega davka. Mar se bodo o tej zadevi vprašale kmetijske zbornice, in ali se bočejo družbe kmetijske kar nepoklicane mešati v to stvar? Naša dežela Kranjska si je volila v komisije za uravnavo zemljiškega davka take možé, katerim smejo naši kmetijski gospodarji z najboljšo vestjo zaupati svoje koristi, pa smemo tudi misliti, da se je ravno tako zgodilo tudi po drugih deželah.

Ako ima trgovska zbornica v Hebu srce, ki zares tako gorko čuti za blagor kmetijski, zakaj pa ni ona z drugimi sorodnimi zbornicami že davno olajšala davka avstrijskim obrtnikom in rokodelcem? Čemu častita trgovska zbornica v Hebu išče po daljavi to, kar jej stoji tako blizu?

(Konec prihodnjič.)

Čemu živinski pôsi?

Ni je kmalu reči tako malovredne in zato tako nepotrebne kakor je postava, da nobena goveja živina se ne sme, tudi kedar kuge ni v deželi, na sejm prignati brez „pôsa“ ali potnega lista. Ko bi te pôse, ki so prav za prav zdravniška spričala, podpisavali in dajali živinozdravniki, no, naj bi bili, ker bi resnični bili! Zdaj pa, ko jih dajó župani, ki niso živinozdravniki, niso drugega kakor to, da ljudem nov davek, županom pa mnogo pisarije nakladajo brez vse koristi in morebiti celó na škodo deželi. Naj se le pomisli, da župani brezozirno samo na besedo lastnika živine take liste dajejo, in vsak sam lahko potem sodi, koliko so taki listi vredni, čeravno stanejo po 10 kr. Pa kako je ljudstvo tudi zbegano, to vidimo skoraj na vsakem sejmu. Eni si priskrbé take liste, drugi ne,

in tako potem zunaj sejma čakajo, kje bodo kakega župana vjeli, da jim take liste naredí. Treba je tedaj, da sl. deželni zbor to reč v natančni pretres vzame in take liste o zdravem času popolnoma odpravi.

Če pa morebiti sl. deželni vladi to moje pismo pred oči pride, naj ona to reč resno prevdariti dá in potem odpravi nepotrebno nadlego. Če je v družih deželah tudi ta postava, je le tam kaj vredna, kjer živinozdravniki ogledajo vsako na sejm gnano živino in potem jej pišejo potni list; kjer pa župani, ki nimajo zdravniškega patenta, te potne liste dajejo, so — naj naravnost rečem — toliko vredni, kakor da bi jaz ljudém naše vasí spričala dajal, da so zdravi!

V Paradišči 25. julija 1875.

M. Illovar v imenu več družih.

Čebela kot vremenski prerok.

„Vreme prej vedeti“, koliko ljudi si že ni tega želelo? Menda vsak — več ali manj. Vreme po naravnih vodilih spoznavati in prerokovati, se je zato že mnogo ljudi — učenih in neučenih — trudilo in prizadevalo; kako z malim uspehom in gotovostjo, vsi vemo. Vse vremensko prerokovanje ni toliko vednost, kakor le ugibovanje. Pri vsem tem ljudje le ne opustijo nehvaležnega posla, ampak drug čez drugega hoče več in boljše vedeti. Tudi čebelarji nočejo biti zadnji, ampak svoje čebele pridno opazujejo, ter po njih izletu, letanji in zadržanji srčno prerokujejo, kakor da bi bilo „drukano“. Ali pa tudi sami sebi trdno verujejo, ne morem jaz odgovarjati, naj si odgovarja vsak čebelar rajše sam.

Da je lepo ali grdo vreme s tankim čutom nekaterih živali v zvezi, to je gotovo, dasiravno ne vemo vzroka in si reči ne moremo razjasniti. Da je temu res tako, nam kaže tudi to, da vsa ljudstva, ki drug drugega ne umejo, ki celó ne vedó, da je to ali uno ljudstvo na svetu, vendar enake reči pri živalih opazujejo. Zato rego (zeleno žabico) vsa ljudstva opazujejo, kdaj in kako reglja; „vreme se bo spremenilo“, ker ptiči pojó, ribe iz vode poskakujejo, povodne ptice se potaplajo, mačke se umivajo itd., celó jetnik opazuje pajka v kotu svoje ječe, ki je mnogokrat boljši prerok, kakor v oknji viseči zrakomer (barometer).

Kaj je potem čuda, da tudi čebelar svojim ljubljencem verjame, ter po njih zadržanji prerokuje! Toliko bolj je to namišljeno prerokovanje verjetno, ker enake reči zapazi Lah pri svoji rumeni, kakor Nemec pri svoji črni in Slovenec pri svoji sivi čebeli.

Tedaj pogledimo, kako vreme je čebelar pri svojih čebelah opazil.

Dež in hudo vreme pomeni, če čebele čez pol dne močno in nepokojno sem ter tje letajo, ter vsakega, kateri jim na pot pride, brez vzroka pikajo; ravno tako, če čebele razen ob času rojenja pri lepem vremenu nočejo iti na pašo, ampak leno skončnico zasedajo.

Če čebele prezgodaj, pred solnčnim izhodom vstajajo in letajo, pride večidel hud dež in ploha; nasproti, če čebele pozno vstajajo in zložno na pašo gredó, pomeni lepo vreme. Švicarski čebelar pravi: „čebela je pozno vstala, vreme bo ostalo (lepo) namreč.“

Kedar čebele do poznega večera pridno nosijo, se vreme spremeni ter slabo vreme postane.

Če na večer deževnega dneva čebele veselo ven in noter letajo, je upati lepega vremena, vsaj za prihodnji dan.

Skoraj gotovo nastane slabo vreme, če čebele v tropah le v eno ali drugo stran letajo.

Kedar čebele čutijo hudo vreme in plohe (vihar in nevihte), trgajo trotovno zalego, če tudi čebelno, se je